

E. R. :

Konjski sport v Jugoslaviji.

Poročilo o skoraj velikanskih konjskih dirkah, ki so na sporedu za letošnje sezono v Beogradu, je za vsakega sportnika zelo razveseljivo.

Kolikor je meni znano, je obstojalo kolo jahačev »Kneza Mihajla« že v mirni dobi in se nahaja v bivši kraljevini Srbiji mnogo konj-dirkačev, kar se razvidi že iz poročil o lanskih dirkah.

Zanimivo je, da v Beogradu poznajo samo ga-

Po propozicijah je razvideti, da računa kolo jahačev v Beogradu s tem dejstvom.

Take prireditve posameznega društva so sicer tudi velikega pomena, ostanejo pa vseeno več ali manj vedno monopol tega kola jahačev.

Za splošno povzdigo konjskega sporta ne pripomorejo mnogo, ker se teh tekem udeleži le gotova vrsta konj in jahačev.

Moštvo Gradjskega Š. K.

Od leve proti desni :

Babić, Rupec, Golnar, Kinert, Vrdjuka, Heinlein, Granec, Vrbanić, Perška, Vragović, Šifer.

lopne dirke, drugih pa ne, kakor n. pr. kasaških dirk, šolskega jahanja, skakanja in militaryja.

Ne govorim zoper galopne dirke, kajti vsaka preizkušnja konj je v prid konjereji, sportu in konjskemu prometu.

Galopne dirke so pa šele v tem trenutku velikega pomena za konjerejo, če se preizkusi prvovrstni material.

Za gospodarskega konja pa pride gotovo preizkušnja v kasu bolj v poštev. Za navadnega jezdnega konja ima vsak military več pomena kakor pa galopna dirka.

Veliko bolj potrebno nam je torej širiti zanimanje za konjske tekme z malimi, vendar pa racionalnimi prireditvami.

V to svrhu je treba v vsej domovini ustanoviti

mного društev, ki goje galopne in kasaške dirke, pa tudi šolsko jahanje, skakanje in military v obsegu, ki odgovarja krajevnim prilikam.

Beograd kot glavno mesto naše kraljevine bi nam moralo prednjačiti z dobrim zgledom. Tukaj bi se moral organizirati savez vseh konjskih društev in tukaj bi se morale vršiti vsako leto glavne tekme. V posameznih pokrajinah se prirede tekme, rekel bi, le kot preizkušnje za te glavne tekme, za vežbanje tekmovalcev in povzdigo sporta.

V Zagrebu obstoji danes centrala kasaških klubov, v kateri so zastopana po večini le društva Slovenije in eno hrvaško društvo.

Ta organizacija je torej krajevna.

Beograd bi moral skušati centralizirati konjski sport, v posameznih pokrajinah pa organizirati zveze društev.

Enaka pravila bi morala veljati za vse konjske prireditve, ne pa, da vsako društvo dela po svojem.

Centrala v Beogradu bi morala podpirati društva, ker društva sama si ne morejo pomagati, in je eksistenca odvisna vedno le od naklonjenosti posameznih ministrstev, kar je jako labilna podlaga.

Vsako leto stoje odbori pred odločilnim vprašanjem: ali in koliko bodo dobili podpore. Odgovor zvedo šele, ko stoji čas prireditve že pred durmi.

Na mestu je, da spregovorim zopet nekaj besedi o konjskih tekmah, ki se pri nas, žalibog, tako malo poznajo in gojijo. Mislim na šolsko jahanje, skakanje in military. To so tekme, ki se vrše po vseh državah in ki edine pridejo v poštev za mednarodno tekmovalje.

Vse, kar se je do danes storilo pri nas za tekme in neposredno za tekmovalje na mednarodnih tekmah, je — da sta si ogledala dva delegata vojnega ministrstva v Londonu, kaj vse drugi znajo, in da sta bila v preteklem letu dva concours-hippique, in sicer v Zagrebu in v Ljubljani. Te tekme pa niso bile prirejene od v to pravzaprav poklicane strani, marveč od privatnih klubov.

Jahalni sport, namreč pravilni, sistematični sport, bi morali pospeševati v prvi vrsti vojaški jezdec. Častniki bi se morali pokazati na javnih tekmah. Treba je pa za to mnogo zanimanja in razumevanja stvari, kar pa danes le redkokdaj najdemo.

Nerazumljivo je, da se merodajni krogi tako malo zanimajo za razvoj pravega konjskega sporta. Vojno ministrstvo podpira sicer znatno prireditve; pri tem pa gre le bolj za podporo konjereje. Ministrstvo potrebuje konj in si hoče s podporo konjskih dirk zasigurati, da konjerejci goje dobre konje. Zakaj ne podpira tudi smisla za konjski sport pri častnikih?

Stara izkušnja je, da so se udeležili jahalnih tekem večinoma le častniki, kajti častnik ima — če hoče — priliko jahati mnogo konj. Vsled tega si lažje pridobi potrebno znanje in pa zanimanje, posebno č najde koča, ki ga dovede na pravo pot.

Po lanskem poročilu londonskih delegatov bi bil človek mislil, da se bo takoj začelo s šolanjem in da bo letos kar mrgolelo častnikov, ki pripravljajo konje za tekme — če že ne za mednarodne, pa vsaj za domače.

Do danes pa še nisem ničesar slišal ali videl o kakšnem šolanju, in posledica bo, da bodo zopet šli delegati v London, bodo lepo poročali in mi bomo spali naprej spanje pravičnega teoretika.

V vseh državah imajo in so imeli že lansko leto različne tekme. Celó v Nemčiji, kjer se še vedno zem-

lja trese po svetovnem potresu, imajo že na vseh koncih in krajih tekme.

Na Švedskem so razpisane tekme za Malmö. Zahteve so popolnoma mirnodobske. Ena tekma vodi čez 16 zaprek, ki so do 1·40 m visoke in ne čez 4·50 m široke. Druga tekma obsega šest do 1·80 m visokih in ne čez 5 m širokih zaprek.

Take tekme zamorejo razpisati samo dežele, kjer se ta sport intenzivno goji. Velik napredek pri nas bi bil, če bi vsaj vsaka armija razpisala tekme s šolskim jahanjem in skakanjem z zaprekami, ki so do 1·25 m visoke in 3·50 m široke, ter military.

Toda mislim, da je ta klic zaman. Še bolj gotovo pa je tudi, da je potem želja po mednarodnih tekmah brezpomembna.

Kakor se vidi, nam manjka prepotrebni strokovnjakov. Oni pa, ki jih imamo, ne pridejo v poštev — iz drugih razlogov.

Prireditve sportne zveze v Ljubljani.

Sportna zveza kot vrhovna organizacija, katere delokrog je Slovenija s Prekmurjem, si je stavila za nalogo razširiti idejo sporta med najširše sloje. V ta namen je priredila v času od 25. septembra do 3. oktobra 1920 **velikopotezni Sportni teden**, ki je obsegal lahkoatletične tekme, konjske, plavalne, veslalne, kolesarske in motociklistične. Automobilna tekma, ki je bila na programu, je odpadla. Udeležba je bila z ozirom na to, da je bila to prva sportna prireditve v velikem stilu med Slovenci sploh, ogromna. Nad 320 prijav so obsegale startne liste. Za lahko atletiko 150, za plavanje 65, za veslanje 31, za motociklistične in kolesarske 42, za tenis 16. Poleg tega veliko število za distančni marš in vojaške tekme, ki so se vršile v okvirju Sportnega tedna.

Pred in po Sportnem tednu se je vršilo v Sloveniji, torej v okrožju Sportne zveze, 6 kolesarskih dirk, 5 konjskih prireditve, 1 autoizlet na Korosko in plavalna tekma na Bledu, za katero je bilo 42 prijav.

V zimskem času je osnovala Sportna zveza lep program. Z ogromnimi stroški je napravila v Bohinju prvovrstno sankališče in moderno skakalnico. Vsega skupaj je priredila troje velikih zimskosportnih tekem. Za sankalstvo (13. februarja) se je javilo 52 udeležencev, smučarstva (20. februarja) jih je imela 35, med njimi tudi Hrvate, drsalna 11. Da je mogla vršiti to ogromno delo, je ustanovila v Bohinju in na Bledu dve podružnici v obliki zimskosportnih oddelkov.

Za udeležence zimskosportnih tekem je izposlovala Sportna zveza ugodnosti na državni železnici, tako da so imeli člani Sportne zveze polovično vožnjo v Bohinju in nazaj.

Za vse tekme, ki jih je priredila Sportna zveza, se je nabavilo okrog 150 kolajen, katere so se razdelile med zmagalce.

Prostor. Takoj v začetku je spoznala Sportna zveza važnost in potrebo lastnega sportnega prostora, kjer bi lahko trenirali vsi klubi in kjer bi se lahko vršile vse sportne tekme, ne le nogometne igre. V ta namen je zaprosila mestni magistrat za prostor in stopila v zvezo z inženjerji za sportne prostore in

njih arhitektoniko. Odgovora od mestnega magistrata ni, — zadeva je zastala začasno.

Ker je finančno stanje klubov že itak slabo in je ves razvoj sporta trpel pod prevelikimi davki, je dosegla Sportna zveza, da je finančno ministrstvo dovolilo, da se plačuje od sportnih prireditev, izvzemši dirkalne, le 10 odstotkov davka.

Petindvajset let olimpijskih iger (1896—1921).

Na velikonočni ponedeljek smo obhajali 25letnico probuditve olimpijskih iger. Baron Pierre Coubertin, ki je zamislil moderno borbo po klasičnem načinu, je sicer že l. 1892. sprožil v Parizu idejo modernih olimpijad, a njegov načrt je prišel prezgodaj in zastopstvo sportnikov ga je zelo hladno sprejelo. Toda Pierre Coubertin ni opustil svojega zasnovanega cilja, temveč je deloval z veliko vnemo v Franciji, Angliji in Ameriki, in ko se je 16. junija 1894

na. Leta 1906. se je vršila nova olimpijada v Atenah v proslavo desetletnice obnovitve olimpijskih iger. Grška vlada je v polni meri razumela veliko važnost olimpijade in je finančno izdatno podpirala udeležence. Tudi bivša Avstrija se je iger udeležila z večjim številom lahkoatletikov, plavačev, kolesarjev in strelcev. Avstrija je dosegla to pot tolik uspeh, kakor na nobeni drugi olimpijadi, kar je imelo za posledico, da se je razvil sport v veliki meri po vseh deželah Avstrije.

Londonskih olimpijskih iger l. 1908. se Avstrija oficijelno ni udeležila.

Leta 1912. se je vršila šesta olimpijada v Stockholmu. Vtis iger je bil nenavadno živahen. Lahka atletika je sama obsegala 25 različnih tekem, tudi v modernem »pentathlonu« je bila udeležba številna. Zlasti Amerikanci in Finci so se izkazali z nenavadnimi uspehi. Sport, ki je bil do takrat že jako razvit, je dobil nov impulz. Ne le v nordijskih deželah, temveč tudi povsod drugod so se pokazale ugodne posledice olimpijskih iger.

Sedma olimpijada bi se morala vršiti l. 1916. v Berlinu. Toda vmes je prišla vojna, med katero je

Damski kockey: Anglija proti Škotski (11:0).

sestal prvi mednarodni sportni kongres pod predstvom barona Curcela, je na Coubertinov predlog sklenil zopet vpeljati olimpijske igre. Skoro 2000 oseb se je udeležilo tega osemdnevnega kongresa. Kot kraj za prvo olimpijado je bila izbrana Grška, kar so vsi z navdušenjem sprejeli.

Na velikonočno nedeljo 1896 so se začele olimpijske igre v novem atenskem stadionu, ki ga je zgradil neki Grk na lastne stroške in podaril rodnemu mestu. Dasi je bilo vreme neugodno, je otvoril olimpijado grški kralj Jurij I. ob navzočnosti 80.000 gledalcev.

Največ zaslug si je pridobila Amerika, ki je postavila največ tekmovalcev in akcijo denarnopodprla. Da se razširi propaganda za olimpijske igre, se je osnoval poseben mednarodni olimpijski odbor.

Prihodnje olimpijske igre so se vršile l. 1900. v Parizu. Ob istem času se je vršila znamenita pariška svetovna razstava, kar pa ni vplivalo ugodno na potek olimpijade. Organizacija ni bila popolna in tudi igrišče je v marsičem zaostajalo za atenskim. Večja masa pariškega občinstva je sprejela olimpijado dokaj hladno.

Za tretjo olimpijado l. 1904. so določili St. Louis v Ameriki, kjer pa udeležba od strani zapadnoevropskih držav radi prevelike oddaljenosti ni bila povolj-

zastalo mednarodno življenje. Obnovilo se je šele po sklenjenem miru in sedma olimpijada se je vršila lani v Anverzu.

Pregled VII. olimpijade v Anverzu.

Ako vzamemo za bazo, da bi se morale prijavitelj za vsako tekmo na olimpijadi vsaj sedem narodnosti, kakor je prvotni predpis, bi ostale sledeče točke na letošnji olimpijadi: gimnastika sploh, tekma z vrvo, konjske tekme, umetno drsanje za moške, troskok, metanje kladiva in kroglice ter plavanje na 100 m in 300 m za dame. Program bi bil na ta način enostavnejši, pa tudi zanimivejši, ker bi sodelovalo večje število narodnosti.

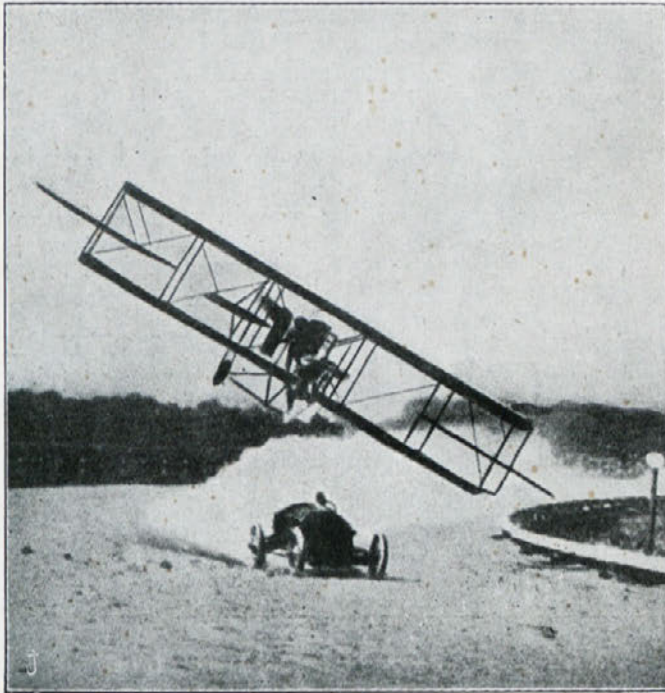
Drugi so tudi predlagali, da se damske konkurence popolnoma opuste, ker po navadi ni zadostnega števila tekmovalk. Istotako bi se opustil zimski sport, zato pa naj bi se poleg skandinavskih zimsko-sportnih tekem prirejale še posebne redne zimske olimpijade. Podobno bi se opustilo streljanje, ker ne spada strogo v telesno vzgojo. Nekateri gredo celo

tako daleč, da hočejo črtati vse one tekme, kjer je sodnik odvisen od individualne lastne sodbe, kot n. pr. pri nogometu, sabljanju, in da bi ostale edino one tekme, kjer se odloča o končnem uspehu avtomatično, ker le na ta način da se dosežejo nepristranski rezultati.

O vsem tem se bo razpravljalo letos na olimpijskem kongresu v Lausanu.

Prihodnja olimpijada bo hkrati proslava 30 letnice obstoja M. O. K. Nič manj nego 14 mest se je prijavilo kot kraj bodočih olimpijad. Med vsemi ima največ nade Amsterdam, ki je že davno zaprosil za

Amerikanska dirka med aeroplanom in avtomobilom.

priredeitev olimpijade. Tudi Italija se zanima za to in dela veliko reklamo za Rim. Podobno se je javila tudi Praga in v zadnjem času se je oglasila tudi Budimpešta. Medtem je odstopil predsednik M. O. K., baron Goubertin, in izrazil željo, da se proslavi 30 letnica izjemno zopet v Parizu, kjer je bil M. O. K. l. 1894 utemeljen, prihodnja olimpijada (IX.) pa naj bi se vršila v Amsterdamu. Razen tega je stavil predsednik vprašanje, ali ni že morda zopet čas, da vstopijo v odbor prejšnji zastopniki Ogrske, Turške in Bolgarske. Vprašanja Nemške in priredeitev olimpijade v Berlinu, ki naj bi se že pred vojno vršila v Grünewaldu, tankočutni Francoz niti ne stavi. Tu igra politika veliko vlogo in zato vlada veliko zanimanje, ali bo na prihodnjem kongresu odločila politika ali mednarodni cilj skupnega sportnega udejstvovanja.

Prvenstvo Avstralije v plavanju.

V mestu Hobart na Tasmaniji so se vršila plavalna prvenstva Avstralije za 1921. Udeležba je bila mnogoštevilna. Poleg prvovrstnih mednarodnih plavčev se je udeležilo konkurence nekaj znamenitih

Havajcev (med katerimi pa ni bilo Kahanamohu). Miting je trajal štiri dni in vseboval konkurence, ki so bile glede zanimanja na isti stopnji kot lanska olimpijada.

Na 100 yardov v prostem stilu je dosegel Pau Kealoha (Havaja) v predtekmi 55.8 sek. V odločilni tekmi je zmagal s 56 sek. pred Stedmanom (Viktoria 58.4) in Beaurepaire (Viktoria), ki je rabil 59 sek.

Velezanimiva je bila tekma na 420 yardov. Glava ob glavi v mogočnem tempu sta plavala Sudy Sanger (Havaja) in Beaurepaire. Kako oster je bil boj, nam kažejo časi. 220 yardov sta preplavala tekmeča v 2 min. 29 sek. Skozi cilj je prišel prvi Sauger v 5:17.6, drugi Beaurepaire v 5:18. Uspeh je jako dober, če pomislimo, da je bil stari rekord, ki ga je postavil Rierau in ki je obstojal od l. 1905, 5:19, in da ga je šele l. 1917 v Debroitu popravil olimpijonek Norman Ross na 5:16.2. L. 1919 je dosegel Ross sicer v Los Angelosu nov rekord 5:14.6, toda ta ni bil priznan uradno. Na vsak način pa je konkurenca za 440 yardov v vsakem oziru upoštevanja vredna.

Na 1320 yardov je zmagal Beaurepaire. Tudi tu sta plavala oba konkurenta vstric do 100 m pred ciljem. Šele tu se je odtrgal Avstralec in dosegel cilj 12 m pred Langerom. Časi so bili 17:43.8 in 17:57.2. Upoštevanja vreden je uspeh 16 letnega E. Jonesa, ki bo ob primernem treningu nevaren konkurent na prihodnji olimpijadi. Na progi 1320 yardov je dosegel l. 1920 Norman Ross 17:29.2, toraj neprimerno boljši čas nego letos.

V konkurenci na 100 yardov na hrbtu je zmagal Pau Kealoha v času 1:14.2.

Na 220 yardov v prsnem stilu je zmagal Stedman v 3:6.8. Tudi tu se je zboljšah dosedanji avstralski rekord (3:10).

Handicap na 300 yardov je dobil Sauger v času 3:29.2.

Damska tekma na 440 yardov Nove Južne Zelandije se je vršila ob istem času. Zmagala je miss Nina Wylie v 6:44.8. Mrs. Goteby, ki je lansko leto dobila prvenstvo s 6:0.3, se letos ni udeležila tekme.

Water-polo.

Water-polo je igra, ki je v bistvu podobna nogometni, tudi pravila veljajo v glavnem ista kakor za nogomet.

Igra se v bazenu, ki je dolg 27 m, širok pa 18 m. (V skrajnem slučaju zadostuje tudi dolžina 10 m.) Bazen je globok 1.50 m in napolnjen z vodo. Podobno kot pri nogometu imamo dva gola po 3 m široka in 2.50 m visoka, tako da se dvigujeta 1 m nad vodno površino.

Igre se udeležuje dvoje moštev, vsako sestavljeno iz 7 igralcev, in sicer iz 1 golmana, 2 backov, 1 centerhalfa in 3 torwardov.

Potek igre je sledeči:

Moštvi se postavita v lastnem голу; na znamenje sodnika, ki obenem vrže žogo v sredo bazena, zaplavajo igralci proti žogi, nakar se začne igra v vodi, podobna nogometu na kopnem. Forwardi se pomikajo ob ugodnem stanju žoge proti nasprotnemu голу, da jo vržejo v gol. Prestopki ali nepravilnosti tekom igre se kaznujejo ali s prostim strelom ali pa z izključitvijo igralca, pač po velikosti prestopka. Ako pade gol na škodo onega moštva, katerega igralec je bil

eventuelno izključen, lahko dovoli sodnik, da izključeni zopet nadaljuje igro. Igra razpade v dva polčasa po 7 minut in v triminutni odmor.

Glavni prestopki pri water-polu so sledeči:

1. držanje ali metanje žoge z obema rokama;
2. udarec na žogo s pestjo;
3. prijemanje za deske golov ali obročev na out-črti;
4. zastavljanje nasprotnika v plavanju, če ta nima žoge;
5. plavanje na hrbtu ali suvanje nasprotnika z nogo;
7. držanje žoge pod vodo.

Pri nas te igre, žal, še ni, dasi je izvrsten trening za plavanje. V početku tudi prilike ni bilo, da bi se zanimanje za water-polo razširilo. Pri enem kopališču, ki je bilo dan na dan prenapolnjeno, se sploh ni moglo misliti na to zelo zanimivo in zdravo igro. Sedaj pa, ko si gradita dva močna kluba svoj lasten plavalni prostor, bi bilo priporočati, da se uvede water-polo ne le radi zanimivega poteka celotne igre, temveč tudi iz higiениčnega vidika. Kot je plavanje samo na sebi najbolj zdrav sport, tako nudi zlasti kombinirano plavanje — polo na vodi — mnogo užitka. Water-polo ni le igra za moške. V Angliji je n. pr. water-polo med damami skoro bolj razvit nego med moškimi.

Momenti iz konjskega meetinga v Hawthoru Hill.

Poleg omenjenih prestopkov imamo še coruer in off-side, z razliko, da off-side ne šteje treh igralcev, kot pri nogometu, temveč le dva. To so glavni prestopki; druge manjše kaznuje sodnik po lastni razvidnosti. Sodniku asistira en časomerilec in dva out-sodnika, ki z zastavicami označujeta coruer, out ali off-side. Navadno vodi sodnik igro z zastavicami, ker se žvižg vsled vode slabo sliši.

Žoga za water-polo je iste velikosti kot nogometna št. 3, samo da je iz močnega nepremočljivega platna. Tudi ne sme biti tako zelo napihnjena kot nogometna žoga.

Water-polo je zelo razširjena in priljubljena igra po vsem svetu ter tvori važen del programa olimpijskih iger.

Samo ob sebi je umevno, da bi zavladovalo veliko zanimanje za to igro pri vseh onih klubih, ki so toliko srečni, da imajo ali bodo imeli lastno kopališče, ako se uvede igra le enkrat pri enem klubu. V zdravi konkurenci bi se razvil water-polo v najkrajšem času zlasti med našo mladino, ki je že itak vneta za vsako panogo vodnega sporta.

Ilirija-Hajduk, Split. V Splitu je igrala Ilirija v soboto in nedeljo, ter je bila poražena z 1:0 in 2:0. Od tam potuje v Metković, preko Mostara v Sarajevo in Brod. V slednjih dveh mestih igra tekme.

S. K. Kladno, ki bi imel tekrovati v tem mesecu v Ljubljani, je vsled odpovedi Zagreba odpovedal turnejo. Vzrok je vsled deževja pokvarjeno igrišče.

Nogomet v Angliji. Potek iger za ligo je nekoliko zastal. Zanimanje za tekme je ogromno, dasi so te po večini postale že malo interesantne. Rezultati nekaterih zanimivejših tekem so sledeči: Chelsea-Bradford City 3:1, Aston Villa-Middlesborough 1:1, Tottenham-Sunderland 0:0, Bolton Wanderers-Bradford 1:2. Na prvem mestu v prvi ligi je sedaj Burnley s 55 točkami, nato slede Liverpool (46), Newcastle United in Bolton Wanderers vsak s 44 točkami. V drugi ligi prvači Birmingham z 48 točkami pred Cardiff Cityjem, Bristol Cityjem in Blackpoolom, od katerih ima vsak 45 točk. Wolverhampton Wanderers je šele na 14. mestu v drugi ligi, medtem ko ima Tottenham Hotspurs sedmo mesto.

Švicarsko moštvo v Maroku. Ženevski I. K. Etoile je gostoval pred kratkim v Maroku, kjer je premagal tamkajšnji nogometni klub s 5:0. Igrali so sledilo z največjim zanimanjem nad 10.000 gledalcev. Zdi se, da je nogomet že tudi v Afriki priljubljen.

Slepici kot nogometaši. Čudno nogometno moštvo imajo v severoameriški državi Kentucky v mestu Louisville. Igralci, ki so v zavodu za slepce, so vsi popolnoma slepi, le trije vidijo, a jako slabo. Učitelji zavoda so smatrali za eno svojih največjih nalog, podati svojim gojencem skrbno telesno vzgojo in vzbuditi v njih ravno potom sporta samozavest in energijo. Prve poskuse so napravili s tekom na jako kratki progi. Ker je bil uspeh ugoden, so prešli na skok, vlečenje vrv in plezanje po vrvi. Ko so zadobili gojenci večjo sigurnost v gibanju na igrišču, se je prešlo k nogometu, katerega pravila pa so seveda močno spremenili. Tudi v zavodu za slepce v Overbrooku (Pennsylvania) so vzeli telovadbo v učni program in gojenci so dosegli veliko spretnost v skoku, metanju diska in v teku. Nobeno drugo delo, niti telesno niti duševno, ne zahteva toliko energije kot ravno tek za slepce. O tem se lahko vsakdo sam prepriča, če poskuša iti ali celo teči z zaprtimi očmi. Potrebna je seveda posebna metoda, da postanejo slepci kolikor toliko sigurni in začno uporabljati svoje telesne moči v prostem gibanju. Učinek sportnega udejstvovanja na duševno stanje je bil jako ugoden, zato so po zgledu teh dveh zavodov vpeljali tudi drugi zavodi za slepce telesno vzgojo.

Četrta milijona nogometnih tekem v Nemčiji. Nekoliko teoretično, a nič manj zanimivo statistiko je podal neki nemški sportni list: V območju severonemškega nogometnega saveza se je vršilo v zadnji seziji okrog 25.000 saveznih nogometnih tekem in ravno toliko prijateljskih iger. Ako sklepamo z ozirom na število članov tega saveza (85.000) in število tekem tudi na druge nemške nogometne saveze, pridemo do sledečega rezultata: Južna Nemčija 300.000 članov in 90.000 tekem, Srednja Nemčija 120.000 članov in 36.000 tekem, drugi savezi skupno dajo 108.000 nogometnih tekem, tako da se je igralo med klubi

nemškega nogometnega saveza 250.000 tekem. Iz teh števil se lahko sklepa na gospodarsko važnost nogometa, že z ozirom na orodje, oblačilo, cestno železnico itd. — Zato upravičeno vprašuje list, je li potrebno in pametno, da se nadaljnji razvoj nogometa in s tem tudi povzdiga zdravja celega naroda ovirata s prevelikim obdavčenjem.

20 milijonov gledalcev v letu. Statistika angleških tekem nam kaže, da se udeleži vsako soboto nogometnih iger v Angliji 600.000 gledalcev. Da si lažje predstavimo to množino, naj bo omenjeno, da bi bila vrsta gledalcev, postavljenih drug za drugim v razdalji 1 m, dolga 550 km. Najživahnejše nam kaže navdušenje Angležev za sport dejstvo, da se je tekom lanske sezone udeležilo nogometnih tekem 20 milijonov ljudi. Toliko znaša prebivalstvo cele Kanade in še Avstralije, Južne Afrike ter Nove Zelandije povrh. Da bi dobili mesta za to ogromno množino, bi rabili prostor 3.840.000 m², pri čemer bi prišli trije gledalci na 1 m². Ta ogromni prostor bi bil večji nego največji londonski parki. V razdalji 1 m drug od drugega bi zavzelo teh 20 milijonov eno polovico ekvatorja. Da se nasiti tolika navdušena množica, bi rabili 5000 volov, 35.000 ovac, 100.000 vreč krompirja, 2000 ton kruha in 100.000 sodov pive. Za to bi potrošili 1500 milijonov kron.

Nogomet in ženski svet. F. A. Bayern-München, prvak južne Bavarske, se je odločil, da plačajo posetnice nogometnih tekem le polovično vstopnino — izvzemši mest na tribuni — brez izjeme, ali so članice kluba ali ne.

Hockey. V Zürichu je zmagalo akademsko čehoslovaško moštvo tamošnji hockey klub F. C. Zürich s 3:2. Dva gola Čehov nista bila priznana.

Moštveni cross-country na 7½ km za prvenstvo Jugoslavije. Zagrebški lahkoatletični savez je priredil 3. t. m. moštveni cross-country za prvenstvo Jugoslavije, ki je zaključil sedanjo country-sezono. Prijavilo se je dvoje moštev, eno »Concordije«, drugo »Haška«. Proga, na kateri se je vršila tekma, je bila jako težavna, kakor se to tudi zahteva od te vrste prireditev. S kakimi težkočami se je moral boriti poedinec, se vidi iz tega, da je troje tekmecev padlo in dobilo precej težke poškodbe. Zmagalo je moštvo »Concordije« z 19:39 točkami. Na cilj je prišlo v izborni kondiciji. Dosegel se je le čas z 28 min. 56 sek., ki je obenem jugoslovanski rekord. S tehniškega ozira se je izvedla tekma nad vse ugodno. Le škoda je, da je bila udeležba majhna. Vendar pa smo za začetek lahko zadovoljni s tem uspehom.

Lahka atletika v okrožju splitskega nog. podsaveza. Izmed vseh klubov splitskega nogometnega saveza ima lahkoatletično sekcijo edino le »Split«. Ta sekcija se je pa tudi udeještovala. Ostali klubi še nimajo smisla za to najlepšo sportno panogo, in četudi so marsikateri že stari prve korake, da se uvede ta panoga, so vendar ostali le pri namenu. Na občnem zboru je sklenil najmočnejši klub Dalmacije, »Hajduk«, da ustanovi lahkoatletično sekcijo. On je edini poleg »Splitske«, ki bo začel v kratkem času z resnim delom na tem polju, za kar je jasen dokaz, da namerava meseca junija ob priliki desetletnice svojega obstanka stopiti prvič pred javnost s svojo novo sekcijo.

Jean Vermenen, belgijski prvak tekač, je zmagal pri tekmi Grand Criterium de Cross-Country pri Parizu. Na progi 7-8 km je dosegel krasen uspeh v 38 : 54. Sledila sta mu Waltispurger s 40 : 19 in Petit s 40 : 47.

Pri zadnji konkurenci med univerzama Oxford in Cambridge je dosegel M. Butter dvojni uspeh; 100 yardov je pretekel v 10.2, $\frac{1}{4}$ milje (402 $\frac{1}{4}$ m) v 5.4. Na pol milje je zmagal Mountain v 1:58.8. Na progi 3 milj (4827 m) je dosegel krasen uspeh W. I. Mareh s 14:52.

V **damskem lahkoatletičnem mitingu v Monte Carlu**, ali kakor ga imenujejo, v »ženski olimpijadi«, se izkazuje poleg švicarskih tekmovalk zlasti Angležinje. Tako je dosegla miss Lines v teku na progi 60 m čas 8.2 sek. V skoku na daljavo je prekosila Lines dosedanja skrajno slabi francoski rekord, ki znaša 4.6 m, za 10 cm. V metanju kopja je dosegla mlie. Piazola iz Švice krasen uspeh s 30.33 m.

Paddock zmagalec na 220 yardov. O krasnem uspehu Paddocka na 220 yardov (201.15 m) v času 20.8, ki je nov svetovni rekord, za 0.4 sek. boljši od starega, smo že poročali. Sedaj vlada o rekordu najrazličnejše mnenje. Strokovnjake je nenavadni uspeh presenetil, ker ni ameriški sprinter dosedaj kazal na progi 200 m še nikdar tako sijajnih časov. Zlasti neugodno je vplivalo na mnenje sodnikov dejstvo, da je bil ob času tekme močan veter v korist zmagalca. Tudi v Anverzu je bil Paddock na progi 200 m le drugi. Nasprotno pa je Paddock dokazal upravičenost svojega uspeha s tem, da je pri mitingu Seeland Standfordske univerze dosegel na isti progi čas 21 sekund, še vedno za $\frac{1}{5}$ sek. boljše nego dosedanja rekordi, katere so postavili Wefers, Craig, Sippincott in Applegarth. Zato se bo najbrže ta uspeh priznal kot svetovni, ravnotako kot rekord na 100 yardov v času 9.6 sek.

Cross-country. Angleška lahkoatletična zveza je sklenila, ne udeležiti se sicer vsakoletnih konkuren v cross-countryju. Nasprotno je Francija odpovedala svojo udeležbo pri istih konkurencah med 5 narodi. Tako se bo letos vršila le tekma med Francijo in Belgijo v sedaj še nedoločenem severnofrancoskem mestu.

Nov nemški rekord v metanju kladiva. Nemški lahkoatletični savez je priznal nov nemški rekord v metanju kladiva, ki ga je dosegel Max Furtwängler. 5 kg težko kladivo je vržel 50.925 m daleko.

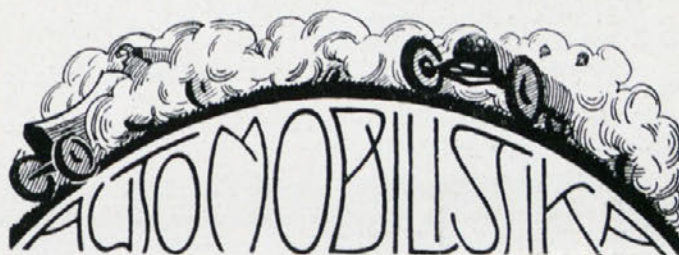

Napredek konjskega sporta na Češkem. Kakor kaže lista konj, ki se trenirajo sedaj na Češkem, se je razvil konjski sport v Češkoslovaški v jako visoki meri. V celokupnem je na Češkem 71 konj v treningu pod vodstvom petih trenerjev. Ako pomislimo, da so začeli gojiti Čehi konjski sport šele pred enim letom z večjo vneto, je to vsekakor zadovoljivo.

Najvišji čas, določen v dirkalnih statutih, je odmerjen nekoliko previsoko. Skoraj nemogoče je, da bi vsaj polovica konj pretekla določene proge v predpisanem času, ne da bi bila diskvalificirana. Za 100 do 3600 m je predpisano kvečjemu 80 sek., na progah od 3000 m do 4500 m pa 85 sek. Tako mora preteči konj pri dirki na zapreke progo 3000 m v 3 min. 45 sek., 3200 m. v 4 min., 3600 m v 4 min. 30 sek., kar je že precejšnja zahteva tudi za dobre dirkače.

Turbie-dirka motornih koles. Na krasno izpeljani gorski cesti od Nizze do kraja La Turbie so se od leta do leta vršile klasične dirke motornih koles. To je trajalo do l. 1903, ko se je grof Zborowski, ki si je pridobil slavno ime v auto-dirki Dunaj—Paris, na istem mestu ubil, kot tri leta prej Švicar Bauer. Nato je država prepovedala dirko. Najboljše uspehe je do l. 1903 dosegel Otto Hieronimus, ki je prevozil na svojem 60 HP 64 km na uro. Proga je bila takrat dolga 15 in pol km. L. 1909. se je posrečilo avtomobilnemu klubu iz Nizze zopet vpeljati dirke. Vendar pa se je skrajšala proga na 6.4 km. Šele l. 1913. je postavil Agüero nov rekord in prevozil skoro 8 km dolgo progo v 6 min. 49.3 sek. Tudi letos je priredil omenjeni klub motociklistično dirko. Izmed najrazličnejših vrst motornih koles ni nihče dosegel starega rekorda. Najbolje je vozil Maviac s 7 min. 32 $\frac{3}{5}$ sek.

2,241.000 avtomobilov se je produciralo l. 1920 v l. 1920 v Ameriki in sicer 1,906.000 osebnih in 335.000 tovornih voz. Njih skupna vrednost znaša 10,852.000 dolarjev. Industrija pnevmatik se je povečala napram 1919 za 19 odstotkov, kar znaša za leto 1920 32,400.000 obročev.

Prva ženska dirka se bo vršila letos v Franciji. Pariški »Auto« bo priredil 5. maja konkurenco osebnih avtomobilov, ki bo odprta le za dame, torej »Coupe des Dames«. V vsakem vozu morata biti dve dami. Proga bo dolga 120 km v krogu. Start in cilj bosta v Saint-Germainu. Zahtevana povprečna hitrost mora znašati 30 km.

Nov švedski rekord. Pri zadnjih plavalnih tekmah v Stockholmu so postavili dva nova domača rekorda. 100 metrov prosti stil je preplaval Arne Boug v 1:05.7, 100 metrov prsni stil pa Henning v 1:21.4.

Razvoj plavalnega sporta v Nemčiji. Najlepše se kaže razvoj plavalnega sporta iz statistike nemškega plavalnega saveza. Leta 1920. je imel savez 412 klubov z 98.000 člani, dočim šteje danes že 535 klubov s 130.483 člani. Ta razvoj je tem bolj upoštevanja vreden, ker so zaprta vsa javna krita kopališča.

Zanimivi sankasški match. Med Švedom Johnom E. Dewielom, dr. Arturom v. Osterrothom in Rosenbuschom, dosedanjim svetovnim prvakom v sankanju, se je vršila sankasška tekma na 1900 m dolgem sankališču v Braunlage, kjer je omenjeni Rosenbusch dosegel svoj rekord z 77.700 km povprečne hitrosti na uro. Dewiel je prevozil progo v 1:32 ³/₅, drugi je bil Rosenbusch z 1:34 ³/₅. Tu naj pripomnim, da je težko govoriti o sankasškem rekordu, kvečjemu o rekordu na enem in istem sankališču.

Ljubljanski nogometni podsavez.

Iz pete odborove seje: Klubom se naroča pod globo 20 K pošiljati poročila o tekmah.

Sportni klub Svoboda, Maribor, se sprejme kot začasen član Lj. Noč. Podsaveza.

Herman Hobacher se verificira za Slovenski sportni klub Maribor.

Tajnik.

Izredni občni zbor S. K. »Ilirije« se vrši 27. t. m. ob 20. na verandi hotela Union. V slučaju nesklepčnosti se v smislu društv. pravil vrši pol ure kasneje in je sklepčen ob vsaki udeležbi. — Dnevni red: Volitev novega odbora.

RAZNO

Pregled sportnega gibanja v Ameriki. L. 1920. je prineslo ameriški atletiki uspehe, ki stoje v zgodovini države kot edini. Ameriški prvaki niso le na prvem mestu v najrazličnejših panogah atletike pri vseh mednarodnih konkurencah, temveč so dosegli celo štiri nove rekorde in sicer v plavanju, lahki atletiki, tenisu in jadrnanju za jahtami. Ameriško moštvo v tenis-tekmah za Davis kupo je bilo najboljšo v zgodovini te sportne panoge. Po celi vrsti krasnih uspehov v predrundah v Wimbledonu na Angleškem si je priborilo moštvo M. Johnson, M. T. Tilden, S. Harden in R. N. Williams vedno prva mesta skozi do zadnje runde v Avstraliji. Po devetletni odsotnosti je dospela kupa zopet nazaj v Ameriko. Base-ball igra je padla nekoliko v ozadje, odkar se je odkrila umazana afera podkupovanja in se ni upoštevala pri svetovnih konkurencah, zato se pa tem temeljiteje deluje na to, da se očisti vseh nezdravih elementov. Base-ball je kot narodna igra Amerikancev pregloboko vkoreninjena, tako da ji ne bo škodoval ta obžalovanja vreden incident. Nasprotno lahko trdimo, da se bo organizirani igri posrečilo v kratkem času doseči zopet vodilno mesto.

Nogomet v Ameriki ni imel še nikoli tako uspešne sezone kot ravno l. 1920. Obžalovanja je pa vredno dejstvo, da so se začela širiti profesionalna moštva, katerih glavni propagator je Jim Thorpe, znani sportnik, in Star of Charlisle, ki je pripoznano najboljši ameriški nogometaš.

V konjskem sportu se je pokazala v Mr. Samuel Riddles-ovem krasnem žrebcu Man-of-War nova zvezda na polju dirke. Dva ameriška rekorda v hitrosti je dosegel, svojo popularnost pa je dobil v mednarodni dirki, ko je prekosil Sir Bartona, kanadskega prvaka v vseh kategorijah. (Dirka se je vršila v Windsoru v Kanadi za ceno 75.000 dolarjev.)

Svetovna prvenstva težke uteži, kakor tudi ameriška sama, so se večkrat menjavala glede osebe, ostala pa so vedno v Ameriki. Ed. Lewis, champion iz Louisville v Kentuckyju, je premagal svojega najhujšega nasprotnika Joe Stechera, ki je bil ameriški prvak skozi 4 leta.

Ameriški bokserji so obdržali svetovno prvenstvo do enega, to je v srednji uteži, ki ga ima sedaj Carpentier. Dve domači prvenstvi sta se menjavali tekom enega leta in sicer v srednji uteži.

Zanimivosti iz angleškega sportnega življenja. — Waterloo-Cup. V Liverpoolu se je vršil pred kratkim klasični derby. Te velike angleške dirke psov se vrše vsako leto začeni od l. 1856 na ravnini Altcar pri Liverpoolu in stoje na isti stopnji kot derby konj. Waterloo-Cup je odprt le za 64 psov obojega spola ter se kvalificirajo v predhodnih tekmah za končno konkurenco.

Tekmovalci so startali po običajnem »cup« sistemu paroma, tako da izide iz prve runde 32, iz druge 16 etc. zmagovalcev. V zadnji, to je peti rundi, se odloči končni zmagalec.

Zanimiva je izvršitev dirk. Par psov se spusti na zajca, tako da odpade na dva psa en zajec. Nasproti meje, iz katere se spusti zajec, stoji »slipper« in drži psa na vrvi, ki je tako urejena, da oba konkurenta naenkrat startata. Dirkačim psom sledi nato sodnik v rdeči sukni na konju, presoja hitrost in stil psov ter ceni po točkah. Pri tem se zgodi, da je oni pes, ki ujame zajca, celo slabše ocenjen nego njegov rival, kajti zbegani zajec se za hip ustavi in pade v plen počasnejšemu psu. Zato se izvolijo za rabsodnike v tem sportu le izkušeni možje.

Še nikoli v zgodovini Waterloo-Cupa se ni sprejela rabsoditev s tolikim navdušenjem kot ravno letos, ko je zmagal priljubljeni Shortcomnig Sady Seftonove napram Jassioni Sir Buchanana. Že 31 let se trudi rodbina Sefton, pridobiti si zmagó v Waterloo-Cupu; letos se ji je posrečilo.

Sporazum med nemškimi sportnimi in telovadnimi organizacijami. Spor med nemškimi telovadci in sportnimi savezi, ki je vznemirjal nemške sportnike kakor tudi telovadne organizacije že nad pol leta, se je končno končal z obojestranskim sporazumom. Uradna objava, iz katere razvidimo, v kolik konflikt sta prišli obe organizaciji, se glasi: »V dogovoru med nemškimi telovadci in tremi sportnimi savezi se je sklenilo: Nemška telovadna organizacija odklanja podelitev prvenstva v vseh lahkoatletičnih vajah, v plavanju in nogometu. Nemški lahkoatletični in plavalni savez dovoljujeta članom telovadnih organizacij udeležbo pri vseh teh prvenstvenih konkurencah, četudi niso člani strokovnih organizacij. Nemška sportna zveza dovoljuje nadalje svojim članom udeležbo pri vseh krajevnih, okrajnih in deželnih telovadnih prireditvah ter pri skupnih akcijah, medtem ko ima telovadna organizacija pravico prirejati lahkoatletične tekme v svojem krogu za njene člane, ki niso tudi člani sportnih klubov. Nemški nogometni savez bo prevzel sedaj obstoječe nogometne odseke telovadnih organizacij.